

VIŠJA STROKOVNA
ŠOLA ZA GOSTINSTVO
IN TURIZEM MARIBOR

**OBSOTELJE IN KOZJANSKO
PO POTEH NAŠIH PREDNIKOV
SEMINARSKA NALOGA**

Mentorica: Tanja Abarca Kokol

Avtorica: Živa Koražija

Rogaška Slatina, maj 2025

KAZALO

1	UVOD	3
2	UVODNA MISEL	Napaka! Zaznamek ni definiran.
3	IZHODIŠČA TURISTIČNEGA PROGRAMA	3
4	Demografski podatki.....	4
5	OPREDELITEV VSEBINE TURISTIČNEGA PROGRAMA.....	5
5.1	DAN 1: Šmarje pri Jelšah–Rogaška Slatina	5
5.2	DAN 2: Kozje–Kozjanski park.....	6
6	ČASOVNICA IN TEHNIČNI NAČRT POTI.....	6
7	KALKULACIJA TURISTIČNEGA PROGRAMA	7
8	VSEBINA VODENJA, ZEMLJEVID POTI, PROMOCIJSKA ORODJA	7
8.1	VSEBINA VODENJA	Napaka! Zaznamek ni definiran.
8.1.1	Odsek 1: Keltski horoskop	7
8.1.2	Odsek 2: Vila Rustika v Šmarju pri Jelšah.....	8
8.1.3	Odsek 3: Turistična kmetija Pomona	9
8.1.4	Odsek 4: Zdraviliški park Rogaška Slatina	9
8.1.5	Odsek 5: Grand hotel Rogaška	10
8.1.6	Odsek 6: Grajski grič v Kozjem.....	10
8.1.7	Odsek 5: Geološka učna pot.....	11
8.2	Zemljevid poti.....	12
9	Ostala turistična ponudba kraja in okolice.....	12
10	SKLEP	14
11	VIRI IN LITERATURA	14

KAZALO SLIK

Slika 1: Keltski horoskop v Šmarju pri Jelšah	1
Slika 2: Kozjanski park	1
Slika 3: Zemljevid poti za prvi dan	12
Slika 4: Zemljevid poti za drugi dan	12

KAZALO PREGLEDNIC

Tabela 1: Izhodišča programa	3
Tabela 2: Prikaz časovnice in načrta poti	6
Tabela 3: Izračun stroškov	7
Tabela 4: Izračun prodajne cene na osebo.....	7
Tabela 5: Stroški dobaviteljev in ponudnikov.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Tabela 6: Ostala turistična ponudba kraja	12

1 UVOD

Dvodnevno potovanje po Obsotelju in Kozjanskem je zasnovano za arheologe, ki jih zanima poglobljeno raziskovanje zgodnje poselitve in vpliva rimske kulture na to območje. Regija, ki jo zaznamujejo razgibana pokrajina, strateške lege in bogata arheološka dediščina, ponuja edinstven vpogled v življenje od prazgodovine do rimskega obdobja.

Namen potovanja je udeležencem omogočiti spoznavanje pomembnih arheoloških najdišč in kulturne dediščine regije, raziskovanje zgodnjega načina življenja ter razumevanje, kako so rimska osvajanja in infrastruktura vplivali na lokalno prebivalstvo. Poleg ogleda ključnih najdišč bo poudarek tudi na metodah dokumentiranja, interpretacije in ohranjanja arheološke dediščine.

Cilj tega potovanja je raziskovanje arheološke dediščine, kjer bodo udeleženci obiskali ključna najdišča v Šmarju pri Jelšah, Lembergu, Rogaški Slatini, Rogatcu, Podčetrtku in Kozjem ter spoznali njihovo zgodovinsko pomembnost. Potovanje se osredotoča na razumevanje razvoja poselitve, s poudarkom na vplivu geografske lege na razvoj poselitve od prazgodovine do rimskega obdobja. Velik poudarek bo tudi na prehodu v rimski vpliv, kjer bodo udeleženci analizirali vpliv rimske infrastrukture, kot so ceste, zdravilišča in naselbine na vsakdanje življenje prebivalcev regije. Potovanje bo raziskalo tudi povezanost z naravo in kulturno krajino ter vpliv pokrajine in naravnega okolja na način življenja ter arheološke ostanke. Na koncu bo omogočena izmenjava znanja in izkušenj, kjer bodo arheologi imeli priložnost za diskusijo, izmenjavo idej ter vpogled v najnovejše metode ohranjanja in raziskovanja arheološke dediščine.

2 IZHODIŠČA TURISTIČNEGA PROGRAMA

Tabela 1: Izhodišča programa

Opis ciljne skupine gostov turističnega programa (TP)	Skupina 15 arheologov oz. ljubiteljev zgodovine iz Anglije, ki si želijo spoznati arheološke skrivnosti tega dela Slovenije. Prevezamemo jih na njihovi poti po Evropi oz. Sloveniji za 2 dni.
Osrednja tematika TP	Območje OinK od zgodnje poselitve do Rimljanov
Število gostov	15
Čas trajanja programa:	2 dni
Lokacije izvajanja turističnega programa:	Arheološki park Rifnik, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina (prenočitev), Grajski grič Kozje, Geološka pot v Kozjanskem parku
Vključeni ponudniki	Gostišče Krpan, Grand hotel Rogaška Slatina, Kozjanski dvori
Vrste prevoznih sredstev	Avtobusni prevoz
Ponudniki nastanitvenih kapacitet:	Grand hotel Rogaška Slatina

Delovno-učno gradivo:	Polis Norikon, Poznoantične višinske utrdbe med Celjem in Brežicami (Slavko Ciglencečki) Arheološka odkritja dr. Frana Lorgerja: domoznanska razstava ob 135. obletnici njegovega rojstva (1884–1937) (Mateja Žagar) Rogaška Slatina, Sprehod skozi čas (Franc Vardjan) Med Bočem in Bohorjem (Anton Dirnbek, Peter Knez) Glažute na Kozjanskem: prostorsko arheološka študija: diplomsko delo (Marko Strnad)
Načini promocije programa:	V sodelovanju z lokalnimi turističnimi deležniki bomo prek spleta in družbenih omrežij promovirali regijo ter ponudili posebne pakete z arheološkimi ogledi in kulinaričnimi doživetji. Prav tako se bomo povezali z agencijami v tujini.

3 DEMOGRAFSKI PODATKI

Kozjansko in Obsotelje je slikovita in pretežno gričevnata pokrajina v vzhodni Sloveniji, umeščena med reke Savinjo, Savo, Voglajno in Sotlo. Proti vzhodu se spušča v ravninski svet ob Sotli, zaznamujejo pa jo razgiban relief, bogata narava in kulturna dediščina.

Obsega vzhodni del Posavskega hribovja ter zajema občine Šmarje pri Jelšah, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Bistrica ob Sotli ter občine Šentjur s približno 52.796 prebivalci. Pokrajina meri 947 km².

Na območju sta dve znani naravni zdravilišči, Rogaška Slatina in Podčetrtek. Skupaj z ostalimi ponudniki beležijo približno 662.000 nočitev. Obsotelje in Kozjansko se lahko pohvali tudi z mnogimi naravnimi in kulturnimi (Anin dvor, Marijina cerkven na Sladki Gori, Kalvarija in cerkev sv. Roka, Muzej baroka, Dvorec Strmol, Grad Podčetrtek, Grad Podsreda, Muzej na prostem Rogatec, Orglarstvo Škrabl, Minoritski samostan Olimje, Skazova hiša, Srednjeveški trg Lemberg z Rotovžem, Zdraviliško jedro v Rogaški Slatini) in naravnimi znamenitostmi (Kozjanski park, Rafov rov, Kraljevi in Ignacijev vrelec v Kostrivnici pri Rogaški Slatini, Krajinski park Boč – Donačka gora, Paviljon kaktej, Zeliščna kmetija Gorska roža ipd.). Na območju se nahaja kar nekaj razglednih stolpov, in sicer 106 m visok stolp Kristal v Rogaški Slatini, ki je najvišja zgradba v Sloveniji, Stolp zdravja in veselja, ki meni 40 m in se nahaja na Rudnici nad Podčetrtkom, tem manjši, 7 m visoko leseno razgledišče, ki stoji nad Muzejem na prostem v Rogatcu.

Bogato zgodovino na območju ima tudi steklarstvo, začenši z glažutami, katerih naslednica je svetovno (pri)znana je Steklarna Rogaška.

Na obravnavanem območju se nahaja tudi 40 km kolesarskih poti, ki vodijo med slikovito pokrajino in so namenjen profesionalnemu ali rekreativnemu kolesarjenju. Ponuja tudi konjeniška doživetja pod vodstvom Konjeniškega kluba Strmol iz Rogatca.

Območje je bogato tudi z ekološko (Kukovičev mlin v Podsredi – mletje žita, Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec – Zeliščarstvo, Turistična kmetija Pomona – ekološka pridelava marmelad, suhega sadja in žganja idr.) in kulinarčno ponudbo (številne turistične kmetije, zidanice, gostišča ipd.).

Pokrajina ponuja tudi številne možnosti aktivnega preživljanja prostega časa na prostem. Poleg že omenjenih kolesarjenja in jahanja še pohodništvo, vodne aktivnosti (Terme Olimia), golf (Olimje), smučanje (Janina v Rogaški Slatini, najnižje smučišče v Sloveniji) in igralništvo (GH Donat Rogaška Slatina).

Vzhodni del Kozjanskega krasijo vinorodna pobočja okoli Šmarja in Virštanja, zahodni del pa prekrivajo gosti gozdovi. Območje je vključeno v UNESCO-jev biosferni rezervat in zajema tudi Kozjanski regijski park, ki velja za eno najpomembnejših naravovarstvenih območij v Sloveniji. Tu uspevajo številne redke rastlinske vrste, domujejo pa tudi ogrožene ptice, kot so črna štoklja, kosac in vijeglavka.

Tudi zgodovina upora med drugo svetovno vojno in ohranjena ljudska dediščina sooblikujeta značaj območja, kjer se še danes govori značilno kozjansko-bizeljsko narečje (Ciglenečki, 1992).

4 OPREDELITEV VSEBINE TURISTIČNEGA PROGRAMA

Dvodnevni arheološki program po Obsotelju in Kozjanskem je namenjen raziskovanju kulturne dediščine regije od prazgodovine do rimske dobe.

4.1 DAN 1: ŠMARJE PRI JELŠAH–ROGAŠKA SLATINA

Potovanje se začne v Šmarju pri Jelšah, kjer bomo raziskali Keltski horoskop, edinstveno predstavitev povezanosti med drevesi in astrološkimi znaki, ki nas bo popeljala v svet starodavnih verovanj. Nadaljevali bomo z ogledom ostankov rimske ceste, ki je nekoč povezovala Celeio (Celje) in Petovio (Ptuj), kar bo ponudilo vpogled v tehnično dovršenost rimske infrastrukture in njeno zgodovinsko pomembnost.

Po dopoldanskem raziskovanju se bomo ustavili na okusnem kosilu na Turistični kmetiji Pomona, kjer bomo uživali lokalne jedi v prijetnem ambientu.

Po kosilu se bomo odpravili v središče Rogaške Slatine, znano po svoji zdravilni vodi in bogati zgodovini. Sprehodili se bomo skozi Zdraviliški park, kjer je nekoč potekala rimska cesta. Goste bom seznanila z zgodovinskimi vplivi mineralnih vrelcev in njihovim pomenom za rimsko kulturo. Dan bomo zaključili s sproščanjem in večerjo v Grand hotelu Rogaška Slatina,

kjer bomo tudi prenočili (Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah (2024).

4.2 DAN 2: KOZJE–KOZJANSKI PARK

Po zajtrku v hotelu se bomo odpravili proti Kozjemu, kjer bomo začeli dan z raziskovanjem Grajskega griča, na katerem so arheološka izkopavanja razkrila sledi prazgodovinske poselitve. Ta kraj nam bo omogočil vpogled v življenje in strateški pomen območja v preteklosti.

Po dopoldanskem raziskovanju nas bo pričakalo kosilo na Kozjanskem dvoru, kjer bomo okušali lokalne kulinarične specialitete in si nabrali energijo za popoldansko aktivnost.

Popoldne bomo raziskovali Kozjanski park, kjer se prepletata naravna in kulturna dediščina. Na vodenem pohodu po geološki poti bomo spoznali bogato geološko sestavo območja, raznolikost rastlinskih in živalskih vrst ter trajnostno ohranjanje tega edinstvenega območja. Potovanje bomo zaključili z občudovanjem naravnih lepote in pridobljenim razumevanjem zgodovinske pomembnosti Obsotelja in Kozjanskega.

5 ČASOVNICA IN TEHNIČNI NAČRT POTI

Tabela 2: Prikaz časovnice in načrta poti

Čas	Aktivnosti – vsebina (npr. od torika do srede)	Opombe, kontakt
	Prvi dan	
08:30–09:00	Zbiranje pred kulturnim domom (Aškerčev trg 20)	
09:00–11:00	Sprehod po poti Keltskega horoskopa: Keltski horoskop se nahaja na štirih lokacijah v Šmarju. Vključuje drevesne vrste, ki so jih častili druidi. Sprehodili se bomo po poti in spoznali, kako so Kelti določali svoj horoskop.	
11:00–12:00	Ogled ostankov rimske vile (Vile Rustika) v Šmarju pri Jelšah.	
12:15–12:45	Prevoz do Rogaške Slatine	
12:45–15:00	Kosilo na Turistični kmetiji Pomona (sezonska juha, glavna jed, solata, sladica, kava, pijača in degustacija domačega vina) in vožnja do Zdraviliškega parka.	+386 (0)31 399 474
15:00–16:00	Sprehod po Zdraviliškem parku v Rogaški Slatini, kjer je nekoč potekala rimska cesta. Predstavila bom zgodovinski pomen mineralnih vrelcev in razvoj zdravilišča skozi stoletja.	
16:00–18:00	Prihod v hotel, check-in. Prost čas za sproščanje v hotelskem wellnesu ali samostojno raziskovanje okolice.	+386 3 811 20 00
18:00–20:00	Večerja v hotelski restavraciji.	
	Drugi dan	
08:00–09:00	Zajtrk v hotelu	

09:00-10:00	Odhod iz hotela in vožnja do Kozjega.	
10:00–12:30	Raziskovanje grajskega griča v Kozjem: Ogled grajskega griča in raziskovanje prazgodovinskih naselbin ter obrambnih struktur.	
12:30–14:00	Kosilo na Kozjanskem dvoru	+386 (0)51 264 360
14:00–14:30	Prevoz do začetne točke Geološke učne poti	
14:30 – 18:30	Pohod po Geološki učni poti Pešpot z lepimi razglednimi točkami, s katerih se vidi večji del Kozjanskega parka, je primerna za vsakega obiskovalca s povprečnimi fizičnimi sposobnostmi. Poteka po gozdnih stezah, kolovozih in delno po lokalnih cestah z redkim prometom.	
19:00	Zaključek in slovo	

6 KALKULACIJA TURISTIČNEGA PROGRAMA

Tabela 3: Izračun stroškov za 15 potnikov

Aktivnost – vrsta stroška	Stalni strošek (skupaj za vse) v EUR	Spremenljivi strošek (na osebo) v EUR
Avtobusni prevoz	630,00EUR	
Dnevnic vodnika	150,00 EUR x 2	
Namestitev v Grand hotelu Rogaška Slatina v dvoposteljni sobi		89,00 EUR
Kosilo na Turistični kmetiji Pomona		25,00 EUR
Kosilo na Kozjanskem dvoru		20,00 EUR
Skupaj	930,00 EUR	134,00 EUR

Tabela 4: Izračun prodajne cene na osebo

Stalni stroški	62,00 EUR
Spremenljivi stroški	134,00 EUR
Vsi stroški skupaj	196,00 EUR
10 % pribitka/prodajna provizija	19,60 EUR
22 % DDV	4,32 EUR
Vsi stroški skupaj + Pribitek + DDV	219,91 EUR
Prodajna cena	220,00 EUR

7 VSEBINA VODENJA, ZEMLJEVID POTI, PROMOCIJSKA ORODJA

7.1 ODSEK 1: KELTSKI HOROSKOP

Kelti so bili skupina ljudstev, ki so v preteklosti naseljevala velik del srednje Evrope, tudi območje današnje Slovenije. Živel so v tesni povezanosti z naravo, ki jim ni predstavljala le vira preživetja, temveč tudi prostor duhovnosti. Gozdovi so bili za Kelte sveti kraji, kjer so izvajali obrede in častili naravne sile.

Verjeli so v posmrtno življenje ter globoko spoštovali drevesa, s katerimi so, po njihovem prepričanju, lahko celo komunicirali. Posebno vlogo v njihovi družbi so imeli svečeniki, imenovani Druidi. Ti so bili modreci, izjemni poznavalci naravnih pojavov in odlični astrologi.

Keltsko leto je temeljilo na luninem ciklu in je bilo razdeljeno na trinajst mesecev, od katerih je bil vsak povezan z določeno rastlino ali drevesom. Na tej podlagi so razvili keltski horoskop, v katerem vsaka izmed trinajstih rastlin predstavlja določen značajske tip človeka, odvisno od datuma rojstva. Verjeli so, da ta rastlina simbolizira duhovnega vodnika posameznika.

Po tradiciji Druidov naj bi vsak človek posadil svoje osebno drevo ali rastlino. To drevo naj bi mu služilo kot vir moči, tolažbe, sprostitve in duhovne podpore.

7.2 ODSEK 2: VILA RUSTIKA V ŠMARJU PRI JELŠAH

Vila rustika v Šmarju pri Jelšah je bila ena izmed največjih in najbolj opremljenih v tem delu Slovenije. Obdajalo jo je mogočno obzidje v velikosti 240 x 215 metrov, znotraj katerega je arheolog dr. Fran Lörger odkril štiri stavbe različnih funkcij. Celotno območje sicer še ni bilo v celoti raziskano, saj glavno stanovanjsko poslopje še ni bilo najdeno. Lörger je ugotovil, da del obzidja poteka vzdolž Dvorskega potoka, in glede na lego tega rimskega zidu je sklepal, da se je nivo struge potoka od antike do danes zvišal zaradi naplavin. Potok je že v rimski dobi tekkel tik ob zidu in svojo smer ohranil vse do danes.

Ena izmed stavb je služila kot kopališče in je bila razdeljena na dva dela: višje ležeče sobe (I–V) ter nižje prostore (VI–IX). Tla spodnjih prostorov so bila nižja od zgornjih, a zaradi hipokavsta (sistema za centralno ogrevanje) v prostorih VII in VIII so bila njuna tla dvignjena na višino zgornjih sob. V prostoru IX je bila kurilnica z ognjiščem, iz katerega se je vroč zrak prek dveh odprtih (c in d) pretakal v prostor VII. Prostorčka VI1 in VI2 nista imela ogrevanja. Večina prostorov je imela marmorna tla. Glavni vhod je bil v prostoru I, prostor IV pa je bil proti severu odprt. V prostorih IV in V so bile odkrite številne umetniške najdbe – štukature, freske, marmorne okraske – vendar so se ohranili le njihovi fragmenti. Lörger je menil, da je bil njihov avtor rimski slikar.

Stavba II, dolga 18 metrov in široka 24,3 metra, je imela pred vhodom dvorano (portikus) dolžine 22,5 metra in širine 7,9 metra, ki so jo podpirali trije zidani stebri. V notranjosti je bila najdena baza in kapitel okroglega stebra. Zunaj stavbe so ostanki mozaika pričali, da je streha precej presegala zid proti severovzhodu in pokrivala hodnik v obliki verande. Tudi tukaj so bili najdeni fragmenti marmorja in krajnikov, kar nakazuje, da je bila tudi ta stavba razkošno opremljena kot prva, a zaradi vlažnega terena se freske in štukature niso ohranile.

Štukaturne freske z ozadji v črni, rožnati in cinobrasti barvi so bile bogato okrašene z belimi, modrimi in zelenimi obrobami. V sredini so visele cvetlične girlande v živih barvah, obdane z listnimi ornamentami, razporejenimi kot pahljače, ki so izviral iz pisanih čaš.

Med izkopavanji rimske vile v Grobelcah so bili odkriti tudi rimski kovanci iz časov cesarjev

Gordiana I., Konstantina in Faustine, vendar niso ohranjeni.

7.3 ODSEK 3: TURISTIČNA KMETIJA POMONA

Turistična kmetija Pomona se nahaja na podeželju v bližini Rogaške Slatine. Kmetija ponuja nastanitvene zmogljivosti, zasnovane v povezavi s tematiko sadja, ter wellness storitve, ki vključujejo elemente tradicionalnega kmečkega okolja. Na voljo so tudi biološki bazen, učna pot, speljana po 120 metrov dolgem mostu, ter lesen razgledni stolp, visok 25 metrov, s katerega je možen pogled na cerkev sv. Florijana. Kmetija vključuje kulinarično ponudbo, ki sega od tradicionalnih jedi do gurmanskih jedi, postreženih v vrtnariji. Območje je obdano s sadovnjaki, kmetijo pa vodi lastnik Janko Zupanec.

7.4 ODSEK 4: ZDRAVILIŠKI PARK ROGAŠKA SLATINA

Zdraviliški park v Rogaški Slatini je eno najstarejših in najpomembnejših zdravilišč v Sloveniji, znano predvsem po edinstveni mineralni vodi Donat Mg, ki vsebuje najvišjo vsebnost magnezija med naravnimi pitnimi vodami na svetu. Park in zdravilišče imata večstoletno zgodovino, ki se tesno prepleta z zdravilno močjo naravnih vrelic.

Glavna značilnost Rogaške Slatine je naravni izvir mineralne vode, ki izvira iz globin do 600 metrov pod zemeljskim površjem. Voda je bogata z magnezijem, kalcijem, natrijem, sulfati in drugimi minerali. Magnezij ima pomembne učinke na zdravje: uravnava prebavo, zmanjšuje stres, pomaga pri mišični funkciji in podpira srčno-žilni sistem.

Najbolj znana med njimi je voda Donat Mg, ki se že stoletja uporablja za preventivo in zdravljenje različnih bolezni, zlasti prebavnih motenj, stresa in presnovnih bolezni. Voda se uporablja za pitne kure v posebnih paviljonih in zdraviliških postopkih, hkrati pa je na voljo tudi za domačo uporabo v steklenicah.

V 19. stoletju so zdravilišče obiskovali člani avstro-ogrske elite, med njimi tudi cesar Ferdinand I., ki je prispeval k razcvetu kraja. Zdravilna voda in lepota urejenih parkov sta postala sinonim za prestiž in zdravje.

Zdravilišče se je razvijalo že od rimskih časov, ko naj bi tu poznali mineralne izvire. Vendar se je resnejši zdraviliški razvoj začel v 17. stoletju, ko so zdravilne učinke vode začeli znanstveno preučevati in organizirati pitne kure.

V 19. stoletju je zdravilišče doseglo razcvet – zgradili so Pivnico, Zdraviliški dom, Kristalno dvorano in urejen park, ki še danes ohranjajo pridih tistega časa. Park s promenadami, drevoredi in vodnjaki ponuja prostor za sprostitev in kontemplacijo.

V sodobnem času je Rogaška Slatina ohranila svojo zdraviliško tradicijo, hkrati pa jo dopolnila

z moderno wellness ponudbo, medicinskimi programi in vrhunskimi hoteli. Še vedno je eno najpomembnejših krajev za terapevtske in preventivne programe v Sloveniji in širše.

7.5 ODSEK 5: GRAND HOTEL ROGAŠKA

Grand hotel Rogaška, srce zdraviliške tradicije, stoji v središču zdraviliškega parka Rogaške Slatine in je eden najprepoznavnejših arhitekturnih spomenikov kraja. Zgrajen je bil sredi 19. stoletja kot Zdraviliški dom in danes predstavlja že tretjo zgradbo na tem mestu – njegova neposredna predhodnica je pogorela. Sedanji objekt odraža klasicistični slog in ohranja bogato kulturno dediščino kraja, znanega po naravni mineralni vodi Donat Mg.

Hotel razpolaga z več kot 100 sobami in apartmaji, razkošno Kristalno dvorano, primerno za koncerte in ostale dogodke, restavracijo ter prostori za poslovna srečanja. S svojo lokacijo v središču zdraviliškega kompleksa je neposredno povezan z zdraviliškimi storitvami in parkom, kar omogoča gostom celovito doživetje zdravja, sprostitev in kulturne elegance.

7.6 ODSEK 6: GRAJSKI GRIČ V KOZJEM

Območje Kozjanskega, danes umeščeno med Posavsko hribovje in reko Savo, je bilo naseljeno že v prazgodovinskem obdobju, kar potrjujejo številne arheološke najdbe, odkrite v zadnjih desetletjih. Prva prisotnost človeka sega že v mlajšo kameno dobo, vendar se je naseljevanje izraziteje okrepilo v halštatskem obdobju (8.–4. stol. pr. n. št.), ko je prišlo do oblikovanja bolj stalnih naselbin in kulturnega razvoja.

Eden ključnih dokazov za to obdobje je bila odkrita naselbina v Zagorju pri Lesičnem, kjer so arheologi našli ostanke manjše, strateško umeščene prazgodovinske skupnosti. Takšne naselbine so bile pogosto postavljene na naravno zavarovanih vzpetinah, kar je prebivalcem omogočalo večjo varnost in pregled nad okoliško pokrajino.

Z razširitvijo rimske kulture na območje današnje Slovenije je Kozjansko postalo del jugovzhodnega roba province Norik. V tem obdobju se je oblikovala nova, bolj kompleksna naselitvena mreža, ki je temeljila na rimskem cestnem omrežju. Prek ozemlja današnjega Kozjanskega sta potekali dve pomembni stranski rimski cesti, ki sta se križali v neposredni bližini Kozjega, kar je območju prineslo prometni in strateški pomen.

Zaradi ugodne lege ob rimskih poteh se arheološki ostanki iz rimskega obdobja danes koncentrirajo predvsem v območjih, ki še danes predstavljajo prometna in infrastrukturna središča. Pomembno najdišče iz tega časa je naselbina Groblje na Bučah, kjer so bile odkrite sledi urbanih struktur, keramike in ostanki vsakdanjega življenja iz rimskega obdobja.

Največji razcvet pa je območje doživelo v poznorimskem oziroma poznoantičnem obdobju (4.–

6. stol. n. št.). Tedaj se je celotno območje Kozjanskega preoblikovalo v nekakšno "malo poznoantično pokrajino", posejano z utrdami in postojankami, ki so imele pomembno obrambno in nadzorno vlogo. Zaradi nestabilnih političnih razmer in vse pogostejših vpadov tujih ljudstev so Rimljani okrepili obrambni sistem, kar potrjujejo ostanki mogočnih utrd, ki sodijo med najimnitnejše tovrstne objekte v vzhodnoalpskem prostoru.

Ena izmed takšnih utrd se je nahajala na Velikem vrhu nad Osredkom pri Podsredi, ki je skupaj z drugimi trdnjavami tvorila gosto mrežo obrambnih točk, značilno za poznoantične rimske province. Te utrdbe so bile pogosto zgrajene na težko dostopnih vzpetinah, od koder so varovale prehode in nadzorovale širše območje.

7.7 ODSEK 5: GEOLOŠKA UČNA POT

Geološka učna pot na Kozjanskem je prijetna in poučna pohodniška pot, ki obiskovalcem omogoča, da spoznajo pestro geološko zgradbo tega območja. Izhodišče poti je v naselju Slake pri Olimju, pri opuščnem rudniškem rovu. Do izhodišča pridemo tako, da iz Podčetrka zavijemo proti Olimju in nato desno pri cerkvi Device Marije na Pesku.

Pot je dolga približno 10 kilometrov. Za celoten pohod bomo potrebovali od štiri do šest ur, odvisno od tempa hoje in števila postankov. Na voljo so tudi krajše različice poti, saj je mogoče opraviti tri delne krožne obhode. Pot ni zahtevna in je primerna za vse generacije. Višinska razlika na poti znaša 190 metrov, zato je pot kljub dolžini lahka in dostopna.

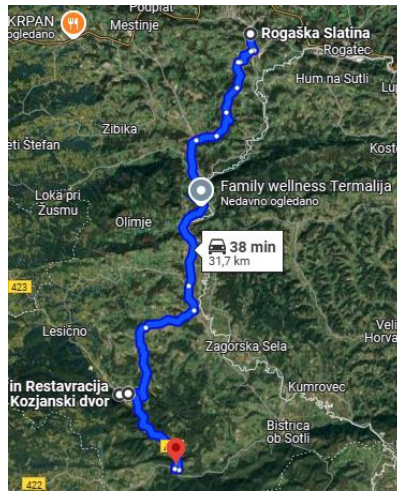
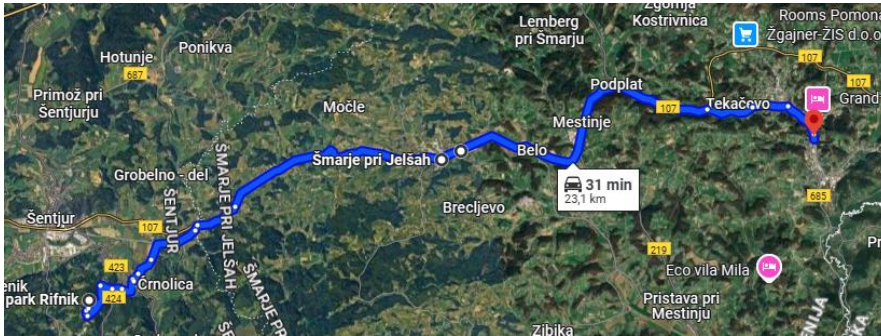
Med pohodom si lahko ogledamo različne vrste kamnin, ki nam razkrivajo geološko zgodovino območja. Ob poti se nahaja tudi znamenita Lipa v Olimju, ki velja za simbol moči in dolgoživosti, ter Počivavškov kozolec, ki predstavlja primer značilne kozjanske podeželske arhitekture.

Pohod popestri tudi bližina baročnega samostana Olimje, ki je znan po svoji starodavni lekarni in čokoladnici. Ta zgodovinska stavba je lahko izhodišče ali prijeten zaključek pohoda.

Pot je primerna za vse, ki jih zanimata narava in zgodovina, ter za tiste, ki radi preživljajo čas na prostem. Priporočena je udobna pohodniška obutev, nekaj vode in malica.

7.8 ZEMLJEVID POTI

Slika 1: Zemljevid poti za prvi dan

Slika 2: Zemljevid poti za drugi dan

8 OSTALA TURISTIČNA PONUDBA KRAJA IN OKOLICE

Dodatne možnosti ogledov:

1. Vodeni ogled Steklarne Rogaška Slatina – Steklarna Rogaška omogoča ogled proizvodnje pod strokovnim vodstvom, vse od pihanja vročega stekla do prodaje gotovih izdelkov (Tel.: 03 818 02 05, cena: 10 €/osebo).
2. Bobrov center – V Bobrovem centru se lahko z Bobrom podate na potovanje skozi nastanek Panonskega morja ter raziskujete reko Sotlo (Tel.: 03 581 44 14, cena: odrasli 4 €/osebo, skupine 3 €/osebo)
3. Muzej baroka – Zbirka razkriva skrivnost skoraj 300 let starih polihromiranih lesenih kipov, ki so krasili eno najimenitnejših srednjeevropskih kalvarijskih poti. Skozi barve, obliko in zgodbo spoznate bogato duhovno in umetniško dediščino tega izjemnega obdobja (Tel.: 03 818 56 17, cena: odrasli 6 €, v skupini nad 10 pa 5 €/osebi).
4. Stolp Kristal Rogaška Slatina – Stolp Kristal vabi na osupljivo doživetje z vožnjo v panoramskem dvigalu, razglede z višine 104 metrov in edinstveno izkušnjo virtualnega

poleta s Pegazom. Obisk popestrita kavarna s »prosojnimi« tlemi ter trgovina s spominki za zaključek razburljivega vzpona (Tel.: 08 200 26 55, cena: 10 €/osebo, skupine: 8 €/osebo).

5. Kalvarija s cerkvijo sv. Roka – Kalvarija s cerkvijo sv. Roka v Šmarju pri Jelšah je izjemen baročni umetnostni spomenik in največji tovrstni kompleks v Sloveniji. S svojo slikovito zasnovo globoko nagovarja čustva obiskovalcev ter jih popelje po poti trpljenja in duhovne refleksije (Tel.: 031 420 653).
6. Skazova hiša – Skazova hiša je čudovit primer trške arhitekture 19. stoletja in dom Franca Skaze, pomembnega narodnega buditelja, ki mu je posvečena stalna razstava. Obiskovalci lahko v sklopu hiše obišejo tudi TIC, trgovinico z lokalnimi izdelki ter vinsko klet za degustacije in druženja (Tel.: 031 420 653).
7. Najstarejša lekarna (Samostan Olimje) – V Olimju lahko obiščite eno najstarejših samostanskih lekarn v Evropi, kjer vas ob čudovitih freskah in zgodbi menihov popeljejo v čas, ko so zdravilne rastline in vera hodili z roko v roki (Tel.: 03 582 91 61).
8. Čokoladnica – V Čokoladnici Olimje, ki se nahaja v idilični kozjanski pokrajini, nastajajo različne čokoladne kreacije, pripravljene iz najkakovostnejših sestavin. (Tel.: 03 777 41 03)
9. Jelenov greben – Na Jelenovem grebenu v Olimju se med griči sprehajajo jeleni in mufloni, ki jih lahko hranite iz roke. Obisk dopolnjuje domača kulinarika, kozjansko vino in razgled na samostan Olimje (Tel.: 03 777 77 16).
10. Pri čarovnici – Le kilometer od samostana Olimje čaka Dežela pravljic, kjer se skozi gozd srečate z liki iz slovenskih in tujih pravljic, kot so Kekec, Sneguljčica in Bedanec. Obisk dopolni tudi okusno kosilo v Krčmi Ga-Ga. (Tel.: 031 309 103, cena: 5 €).
11. Kroflnov mlin – Kroflnova domačija ob izteku Bistrega grabna je obnovljena kmetija z mlinom in gospodarskim poslopjem, ki je nekoč služila kot dom mlinarja, kleparja in mizarja. Danes si lahko v njenem stanovanjskem delu ogledate stalno muzejsko zbirko (Tel.: 3 800 14 00).
12. Šola moje mame – V središču kraja si lahko ogledate muzejsko učilnico iz časov Kraljevine Jugoslavije z originalnimi šolskimi vrati, klopmi in tablo. Razstava vključuje tudi prve slovenske čitanke in kamnite tablice, ogled pa lahko dopolni predstava "Pouk po starem" po predhodni najavi (Tel.: 03 800 14 00, cena: 2 €).
13. Stari zapor – V Kozjem si lahko ogledate zapor nekdanjega Okrajnega sodišča, ki vsebuje štiri celice z razstavo o kozjanskem sodišču, pisarniškimi ostalinami in zaporniškimi razmerami. Ogled je mogoč po predhodni najavi (Tel.: 41 735 273).

9 SKLEP

Pri pripravi programa sem se naučila, kako pomembno je usklajevanje zgodovinskih, kulturnih in naravnih elementov ter kako jih povezati v celovit in atraktiven program, ki zadostuje potrebam različnih ciljnih skupin. Pomembno je, da so ogledi zanimivi in poučni, a hkrati prijetni, da omogočajo obiskovalcem, da v polnosti uživajo v izkušnjah, ki jih ponuja regija. Prav tako sem ugotovila, da je ključno vključiti lokalne ponudnike in zgodbe, saj le na ta način potovanje postane edinstveno in poveže turiste z lokalno kulturo in tradicijo.

Menim, da bodo gostje program sprejeli zelo pozitivno, saj ponuja uravnotežen obisk arheoloških in kulturnih točk, skupaj z okusno lokalno kulinariko in sproščujočimi trenutki v naravi. Program je zasnovan tako, da zadostuje potrebam strokovnjakov, kot so arheologi, hkrati pa bo dostopen in zanimiv tudi širši publiki. Obiskovalci bodo imeli priložnost doživeti območje skozi različne plasti zgodovine, narave in kulture, kar bo za mnoge nedvomno izjemna izkušnja.

Kot licencirana turistična vodnica za Kozjansko in Obsotelje bo moj prispevek k razvoju turističnega območja v tem, da bomo obiskovalcem omogočili, da odkrijejo in spoznajo skrite zaklade Obsotelja in Kozjanskega ter prispevali k večji prepoznavnosti tega dela Slovenije. Program spodbuja trajnostni turizem, ki se povezuje z lokalnimi ponudniki in skrbi za ohranjanje kulturne in naravne dediščine. Poleg tega bom prispevala k večjemu številu obiskovalcev, ki bodo podprli lokalne gostince, obrtnike in druge ponudnike, s čimer se bo okrepil gospodarski razvoj tega območja. Program bo tudi spodbujal nadaljnje raziskovanje arheoloških najdišč in zaščito naravne dediščine, kar bo imelo dolgoročen vpliv na trajnostni turizem v tem delu Slovenije.

10 VIRI IN LITERATURA

Bausovac, Maja (2007). *Rifnik 2007: poročilo o arheoloških izkopavanjih*. Celje: Pokrajinski muzej, 2007

Cesar, Janja. (2009). *Starejša obdobja v kulturni zgodovini Kozjanskega: diplomsko delo*. Maribor: [J. Cesar].

Ciglencečki, Slavko. (1992). *Polis Norikon: Poznoantične višinske utrdbe med Celjem in Brežicami*. Podsreda: Zavod Spominski park Trebče, 1992

Hotels.com (b. l.). *Grand hotel Rogaška*, Hotels.com. Pridobljeno iz: [Grand Hotel Rogaška](#)

Janja. (11. 4. 2018), *Keltski horoskop – katero drevo simbolizira tvojo osebnost*,

Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah. (2024). *Sprehod po poti Keltskega*

horoskopa, Visit Šmarje, Pridobljeno iz: [Sprehod po poti Keltskega horoskopa - Visit Šmarje pri Jelšah](#)

Kastelic, Žiga (30. oktobra, 2022), *Fantastičen uspeh za Kozjanski park*, Student.si: Pridobljeno iz: [Fantastičen uspeh za Kozjanski park - Student.si](#)

Kozjanski dvor. (2022). Restavracija. *Kulinarična izkušnja z razgledom*, Pridobljeno iz: [Restavracija | Kozjanski dvor](#)

Med Bočem in Bohorjem. (1984). Šentjur pri Celju; Šmarje pri Jelšah [i. e.] Rogaška Slatina: Delavska univerza, 1984 (Ljubljana: Učne delavnice)

MojPogled.com, Pridobljeno iz: [Keltski horoskop - katero drevo simbolizira tvojo osebnost - moj pogled.com](#)

Mulh, Tadeja, Džidić, Diana. (2012). *Poročilo o izvedenih predhodnih arheoloških raziskavah na območju ureditve trga Kozje*. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Center za preventivno arheologijo, 2012

Rifnik in njegovi zakladi. (199-). Šentjur: [s. n.]

Strnad, Marko. (2018). *Glazute na Kozjanskem: prostorsko arheološka študija: diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Strnad], 2018

Štajerski val. (29. 1. 2025). *V Šmarje na sprehod po poti keltskega horoskopa*. Pridobljeno iz: [V Šmarje na sprehod po poti keltskega horoskopa - Radio Štajerski val](#)

Šterlek, Emilija. (2010). *Svete gore kot središče religioznega in družbenega življenja Kozjanskega: diplomsko delo*. Ljubljana: [E. Šterlek], 2010.

Turistično informacijski center Rogaška Slatina. (2019). *Odkrijte Rogaško Slatino*, Visit Rogaška Slatina, Pridobljeno iz: [Rogaška Slatina](#)

Vardjan, Franc (2004). *Rogaška Slatina: sprehod skozi čas: (njene zgradbe in parki)*. Rogaška Slatina: Društvo prijateljev

Visit Podčetrtek (b. d.), *Kozje*, Pridobljeno iz: [KOZJE | Visit Podčetrtek](#)

Vrenčur, Iztok. (2018). *Prazgodovinska naselbina Rifnik pri Šentjurju: doktorska disertacija*. Ljubljana: [I. Vrenčur], 2018

Združenje turističnih kmetij (2024). *Pomona*, Pridobljeno iz: [Pomona | Kmetija | Slovensko podeželje | Združenje turističnih kmetij Slovenije](#)

Žagar, Mateja. (2019). *Arheološka odkritja dr. Frana Lorgerja: domoznanska razstava ob 135. obletnici njegovega rojstva (1884–1937): pripravljeno ob domoznanski razstavi Knjižnice Šmarje pri Jelšah od 16. 10. do 16. 11. 2019*. Šmarje pri Jelšah: Knjižnica Šmarje pri Jelšah

11 PRILOGE

Slika 3: Keltski horoskop v Šmarju pri Jelšah

Vir: Štajerski val, 2025

Slika 4: Kozjanski park

Vir: Žiga Kastelic (30. oktobra, 2022)